

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร
จำนวน ๓ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สกร.ระดับอำเภอนาดูนจากการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย “สกร.เพื่อประชาชน” โดยการจัดการเรียนวิชาชีพพระยาสัณห์ให้กับประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน บริบทของพื้นที่ จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนหรือกลุ่มผู้สูงอายุ และการพัฒนาทักษะชีวิตในการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันยุคดิจิทัล ที่จะต้อง “จับต้องได้ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอาชีพเพื่อการมีงานทำ Reskill Upskill” และออกใบรับรองตามความรู้ความสามารถ Reskill คือการสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการขณะที่ Upskill คือ การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น การเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ประชาชนใช้เวลาว่างหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร โดยการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ การทำยาหม่องน้ำสมุนไพร เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคตสามารถสร้างรายได้ สามารถต่อยอดผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการขายออนไลน์รองรับตลาดที่กว้างขึ้นให้กับกลุ่มวิชาการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร อำเภอนาดูน ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานสนองกับนโยบายและภารกิจเร่งด่วน ดังกล่าว สกร.อำเภอนาดูน ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพพระยาสัณห์ตามความสนใจของกลุ่มเป้าหมายประชาชนในพื้นที่ สกร.อำเภอนาดูนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพพระยาสัณห์รูปแบบกลุ่มสนใจให้กับประชาชนทั่วไปในเขตอำเภอนาดูนตามความสนใจ เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และเป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเป็นมา	๑
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
เป้าหมาย	๑
ระยะเวลา	๑
เนื้อหาหลักสูตร	๑
การจัดการเรียนรู้	๒
สื่อการเรียนรู้	๒
การวัดและประเมินผล	๒
การจบหลักสูตร	๒
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	๒
การเทียบโอน	๓
โครงสร้างหลักสูตรการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร	๔
แบบทดสอบก่อนเรียน	๖
ใบความรู้	๙
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๑๕
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๖

หลักสูตร การทำยาหม่องน้ำสมุนไพร จำนวน ๓ ชั่วโมง กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและบริการ

๑. ความเป็นมา

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้มีคุณภาพ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน สู่ “วิสาหกิจชุมชน : ชุมชนพึ่งตนเอง ทำได้ ขายเป็น” เพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของ ชุมชน และความต้องการของตลาด รวมทั้งสร้างเครือข่ายการรวมกลุ่มในลักษณะวิสาหกิจชุมชน สร้างรายได้ให้กับ ชุมชน ให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การทำช่องทาง เผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร การประชาคมหมู่บ้านประชาชนได้ร่วมกันพูดคุย แลกเปลี่ยนถกแถลง เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของ คนในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป แต่ด้วยสภาพทางเศรษฐกิจ จึงทำให้รายได้ในการ ประกอบอาชีพลดน้อยถอยลง ประชาชนในชุมชนจึงเล็งเห็นความสำคัญ และต้องการสร้างอาชีพเสริมให้กับตนเอง โดยประเมินจากความต้องการของตลาด และทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีกิจกรรมทำในยามว่างให้เกิดประโยชน์
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีรายได้เสริม
๔. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและไปประกอบอาชีพเสริมได้

๓. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

๔. ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๑ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

๑. การทำยาหม่องน้ำสมุนไพร
๒. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร
๓. โครงสร้างการประกอบอาชีพการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร

๖. การจัดการเรียนรู้

๑. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
๒. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
๓. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๔. การฝึกปฏิบัติจริง

หมายเหตุ การจัดกระบวนการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๓ ระยะ

- ระยะที่ ๑ เรื่องที่ ๑ - ๓ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ ร่วมกับวิทยากร)
- ระยะที่ ๒ เรื่องที่ ๓ ผู้เรียนฝึกและเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ระยะที่ ๓ เรื่องที่ ๔ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ร่วมกับวิทยากร)

๗. สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลในชุมชน

๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้
๒. VCD / หนังสือ
๓. Internet
๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

๘. การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน
๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

๙. การจบหลักสูตร

๑. มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการเรียนผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้
 - ๒.๑ ภาคทฤษฎี สัดส่วนร้อยละ ๒๐
 - ๒.๒ ภาคปฏิบัติ สัดส่วนร้อยละ ๘๐

๑๐ .เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการเข้าเรียนตลอดหลักสูตร
๒. ทะเบียนคุณวุฒิปัตร์
๓. วุฒิปัตร์ออกโดยสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้

๑๑. การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร อาจนำไปเทียบโอนผลการเรียนกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรืออื่น ๆ ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

โครงสร้างหลักสูตรการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
การทำยาหม่องน้ำสมุนไพร ๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ	มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง	๑. ความสำคัญของการประกอบอาชีพ การทำยาหม่องน้ำสมุนไพร ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ การทำยาหม่องน้ำสมุนไพร ๓. ทิศทางการประกอบอาชีพการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร	๑. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญาเพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร ๒. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ ๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร เช่น ความต้องการของตลาด	๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ ๒. VCD / หนังสือ ๓. Internet ๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/ แหล่งเรียนรู้	๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน ๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร ๓. แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๑ ชั่วโมง	

โครงสร้างหลักสูตรการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร (ต่อ)

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ	๑. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่าง ๒. มีคุณธรรมจริยธรรม มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ	ทักษะการประกอบอาชีพการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร ๑. การเตรียมวัสดุ การเลือกใช้วัสดุในการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร ๒. หลักการนำสมุนไพรมาใช้ได้อย่างถูกต้อง ๓. ฝึกทักษะการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร ๔. บรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดจำหน่าย	๑. ศึกษาข้อมูลการประกอบอาชีพการทำยาหม่องน้ำสมุนไพรจากใบความรู้, เอกสารประกอบการเรียนรู้ ๒. การฝึกปฏิบัติจริง ๓. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายเหตุ การจัดกระบวนการเรียนรู้แบ่งเป็น ๓ ระยะ ระยะที่ ๑ เรื่องที่ ๑ - ๓ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ ร่วมกับวิทยากร) ระยะที่ ๒ เรื่องที่ ๓ ผู้เรียนฝึกและเรียนรู้ด้วยตนเอง ระยะที่ ๓ เรื่องที่ ๔ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ร่วมกับวิทยากร)	๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ ๒. VCD / หนังสือ ๓. Internet ๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/ แหล่งเรียนรู้	๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน ๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร ๓.แบบประเมินผลงานผู้เรียน		๒ ชั่วโมง

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ข้อใดคือสมุนไพรที่นิยมนำมาทำยาหม่อง?

- ก. จิง
- ข. ใบเตย
- ค. ใบมะกรูด
- ง. ตะไคร้

๒. สารสกัดจากสมุนไพรใดที่มีคุณสมบัติลดการอักเสบ?

- ก. ใบย่านาง
- ข. ใบชะพลู
- ค. ขมิ้นชัน
- ง. ใบมะขาม

๓. ข้อใดเป็นส่วนผสมที่ใช้ในการทำยาหม่อง?

- ก. น้ำมันมะพร้าว
- ข. น้ำมันงา
- ค. น้ำมันมะกอก
- ง. น้ำมันพริก

๔. การทำยาหม่องสมุนไพรนั้นควรใช้วิธีการใดในการสกัดสมุนไพร?

- ก. การต้ม
- ข. การสกัดด้วยแอลกอฮอล์
- ค. การสกัดด้วยน้ำมัน
- ง. การบดและกรอง

๕. สมุนไพรชนิดใดที่มีสรรพคุณช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย?

- ก. ลาเวนเดอร์
- ข. กระชายดำ
- ค. ใบกระเพรา
- ง. ใบโหระพา

๖. วัตถุชนิดใดมีบทบาทในการทำให้ยาหม่องมีลักษณะเป็นเนื้อข้น?

- ก. ขี้ผึ้ง
- ข. น้ำตาล
- ค. แป้ง
- ง. เกลือ

๗. สมุนไพรชนิดใดที่มีสรรพคุณช่วยลดอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ?

- ก. พริกขี้หนู
- ข. ขมิ้นชัน
- ค. ตะไคร้
- ง. ใบย่านาง

๘. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการทำยาหม่องสมุนไพร?

- ก. การสกัดสมุนไพร
- ข. การผสมขี้ผึ้ง
- ค. การนวดเกลือ
- ง. การตั้งไฟละลายน้ำมัน

๙. สมุนไพรชนิดใดที่มีสรรพคุณช่วยรักษาอาการคันจากแมลงกัดต่อย?

- ก. ใบกะเพรา
- ข. ใบตะไคร้
- ค. ใบชะพลู
- ง. ใบย่านาง

๑๐. การเก็บรักษายาหม่องสมุนไพรควรทำอย่างไร?

- ก. เก็บในตู้เย็น
- ข. เก็บในที่แห้งและเย็น
- ค. เก็บในที่มืดแสงแดดส่องถึง
- ง. เก็บในภาชนะเปิด

ใบความรู้

ยาหม่องสมุนไพร เป็นยาสามัญประจำบ้านที่นิยมใช้ทาเพื่อบรรเทาอาการต่างๆ เช่น ปวดเมื่อย กล้ามเนื้อ ปกติ ขัดยอก แผลงสัตว์กัดต่อย คัน หรือวิงเวียนศีรษะ ยาหม่องสมุนไพรมีส่วนผสมหลักจากสมุนไพรธรรมชาติ จึงปลอดภัยต่อผู้ใช้และมีประสิทธิภาพในการรักษา

ส่วนผสมหลักของยาหม่องสมุนไพร

๑. สมุนไพรที่มีสรรพคุณแก้ปวดและต้านการอักเสบ เช่น ไพล ขมิ้นชัน เถาวัลเปรียง เถากำแพง จีน กานพลู หล้าเอ็นยัด

๒. สมุนไพรที่มีสรรพคุณเย็น เช่น สะระแหน่ การบูร พิมเสน เกล็ดหอยแครง

๓. สารต้านอนุมูลอิสระ เช่น น้ำมันมะพร้าว น้ำมันงา วิตามินอี

๔. สารเพิ่มความหอม เช่น น้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้ ตะลิงปลิง ตะไคร้หอม

๕. น้ำมันคาร์เนชั่น มีลักษณะเป็นน้ำมันใสๆ ไม่มีกลิ่น สรรพคุณเป็นตัวทำละลาย

๖. น้ำมันระกำ มีสรรพคุณ คือ กลิ่นหอมฉุน แก้ปวดเมื่อย เกล็ดขัดยอก

๗. น้ำมันเปปเปอร์มินท์ มีสรรพคุณ แก้ปวดเมื่อย แก้อ่อนเพลีย เหนื่อยชา ช่วยให้กระฉับกระเฉง

๘. เมนทอล คือ พืชชนิดหนึ่งซึ่งได้จากการกลั่น มีสรรพคุณช่วยให้เย็นและดับกลิ่นหืน ทำให้น้ำมันไม่เสียง่าย และเป็นส่วนผสมของการทำยาหม่องทุกชนิด

๙. พิมเสน คือ พืชชนิดหนึ่งซึ่งได้จากการสกัดต้นและใบของพิมเสน มีสรรพคุณ คือ กลิ่นหอม ใช้สุดดมแก้ลมวิงเวียน อ่อนเพลีย แทรกในยาลม ฯลฯ ยาธาตุ น้ำอบไทย ยาสีฟัน และเป็นส่วนผสมของการทำยาหม่องทุกชนิด

๑๐. การบูร คือ พืชชนิดหนึ่งซึ่งได้จากเปลือกของต้นไม้และเนื้อไม้ นำมากลั่นจนตกผลึกเป็นเม็ดขาว สรรพคุณกลิ่นหอม ร้อน ปราบไข้ แก้ปวดท้อง แก้แน่น ทาถอนพิษอักเสบอย่างเรื้อรัง แก้ปวดตามตัว และเป็นส่วนผสมของการทำยาหม่องทุกชนิด

๑๑. น้ำมันกานพลู คือ พืชชนิดหนึ่ง ซึ่งได้จากดอกกานพลู นำมากลั่น สรรพคุณกลิ่นหอมรสหวาน เผ็ดร้อน แก้ปวดท้อง แก้เสมหะ เป็นยาปฏิชีวนะ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อ (ใช้แต่งกลิ่น) ดอกกานพลูใช้ดมเพื่อกำจัดกลิ่นปาก

๑๒. น้ำมันอบเชย คือ พืชชนิดหนึ่งซึ่งได้จากเปลือกไม้ กิ่ง แขนง ของต้นอบเชย นำมาตากแห้งแล้วสกัดเป็นน้ำมัน สรรพคุณ กลิ่นหอม เผ็ดร้อน (ใช้แต่งกลิ่น)

๑๓. สีนํ้ามันชนิดผง

๒. ขั้นตอนการทำยาหม่องน้ำ สูตรที่ ๑

๑. นำขูดแก้วหรือโอกระป๋อง หรือภาชนะเคลือบสแตนเลส ใส่น้ำมันคาร์เนชั่น ๒ ออนซ์ น้ำมันระกำ ๒ ช้อนโต๊ะ น้ำมันเปเปอร์มินท์ ๑ ช้อนโต๊ะ ลงผสมกัน

๒. นำส่วนผสมทั้ง ๕ รายการ ตามจำนวนลงผสมกับส่วนผสมในข้อ ๑

๑. เมนทอล	๒	ช้อนโต๊ะ
๒. พิมเสน	๒	ช้อนโต๊ะ
๓. การบูร	๒	ช้อนโต๊ะ
๔. น้ำมันกานพลู	๑/๒	ช้อนชา
๕. น้ำมันอบเชย	๑/๔	ช้อนชา

๓. คนส่วนผสมให้ละลาย

๔. ใส่สีตามที่ชอบ

๕. นำไปกรองด้วยกระดาษกรอง บรรจุใส่ภาชนะตามต้องการ

๒. ขั้นตอนการทำยาหม่องน้ำ สูตรที่ ๒ ยาหม่องน้ำไพล

๑. นำไพล จำนวน ๓-๔ แว่น ล้างให้สะอาดหั่นและทุบให้ไพลค่อนข้างละเอียดแล้วนำไปตุ๋นกับน้ำมันคาร์เนชั่น ๕ ออนซ์ ประมาณ ๓ ชั่วโมง แล้วกรองเอาแต่น้ำ

๒. นำไพลที่ตุ๋นเสร็จแล้ว ๕ ซ่อนโตะ ใส่ในภาชนะปากกว้าง

๓. ใส่น้ำมันคาร์เนชั่น ๕ ซ่อนโตะ

๔. ใส่พิมเสน ๑ ซ่อนโตะ , เมนทอล ๑ ซ่อนโตะ , การบูร ๑ ซ่อนโตะ และน้ำมันระกำ ๑ ซ่อนโตะ ผสมเข้าด้วยกันให้ละลาย

๕. กรองด้วยผ้าสะอาด

๖. นำบรรจุใส่ขวดปิดฝา

ข้อควรระวัง

ควรทดสอบการแพ้ก่อนใช้ โดยทายาหม่องบริเวณผิวหนังที่เล็กๆ น้อยๆ สังเกตว่ามีอาการแพ้หรือไม่ เช่น ผื่นแดง คัน หรือระคายเคือง ไม่ควรใช้ยาหม่องกับเด็กเล็ก เด็กทารก และหญิงตั้งครรภ์ ไม่ควรใช้ยาหม่องทาบริเวณแผลสดหรือรอยถลอก เกือบยาหม่องให้พื้นมือเด็กและแสงแดด

ประโยชน์ของยาหม่องสมุนไพร

๑. บรรเทาอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ฟกช้ำ เคล็ดขัดยอก
๒. บรรเทาอาการคัน แมลงสัตว์กัดต่อย
๓. บรรเทาอาการเวียนศีรษะ หน้ามืดตาลาย
๔. บรรเทาอาการหวัด คัดจมูก
๕. ช่วยให้ผ่อนคลาย
๖. ยาหม่องสมุนไพร เป็นยาสามัญประจำบ้านที่มีประโยชน์มากมาย สามารถใช้บรรเทาอาการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ใบความรู้

คุณค่าของการทำยาหม่องสมุนไพร

ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร การทำยาหม่องสมุนไพร

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการแก้ปัญหาการว่างงาน และส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ที่จะพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงมั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน

สภาพสังคมปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างสิ่งทดแทนเพื่อการอยู่รอดโดยวิธีการต่างๆ

อาชีพการทำยาหม่องน้ำสมุนไพรเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจสามารถเป็นอาชีพ ทางเลือก สร้างรายได้เสริม หรือเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จึงได้ส่งเสริมการจัดทำ การทำยาหม่องสมุนไพร ซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะงานศิลปมีความคิดสร้างสรรค์การเลือกใช้แบบลวดลายสีสันทนการออกแบบในรูปแบบต่างๆที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

ใบความรู้

การคำนวณต้นทุนกำไร

ตัวอย่างการคิดต้นทุน กำไร การผลิตและค่าใช้จ่ายในการทำยาหม่องน้ำสมุนไพร

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย (ต้นทุน)			การกำหนดราคาขาย คิดจาก ต้นทุน + กำไรที่ต้องการ
	พาราฟิน	๕๐๐ กรัม	๗๕ บาท	
	การบูร	๕๐๐ กรัม	๔๒๕ บาท	
	วาสลีน	๕๐๐ กรัม	๗๕ บาท	
	เมนทอล	๑๐๐ กรัม	๑๓๕ บาท	
	ขวด	๕๐ ขวด	๑๐๐ บาท	
	รวมค่าใช้จ่าย		๘๑๐ บาท	
	รายได้	ได้ ๕๐ ขวด ขวดละ ๓๐ บาท ได้ทั้งหมด ๑,๕๐๐ บาท		กำไร ๖๙๐ บาท

การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ดังนี้

๑. กำหนดกำไรที่ต้องการได้จาก กำไร/ต้นทุนที่ต้องการ x ด้วย ๑๐๐=%) ตัวอย่างเช่น

ขาย ๑,๕๐๐ จากต้นทุน ๘๑๐ บาท ต้องการกำไรร้อยละ ๖๙๐

ดังนั้น กำไรที่ต้องการ = ๑,๕๐๐ X ๔๐หาร ๑๐๐ = ๖๐๐

๒. การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ได้มาจากต้นทุน + กำไร หารด้วยจำนวนหน่วย

ตัวอย่าง

ทำยาหม่องได้ ๕๐ ชิ้น จากต้นทุน ๘๑๐ บาท และกำไรที่ต้องการ ๖๙๐ บาท ฉะนั้น ราคาขายต่อ
ชิ้น = ๘๑๐ บาท + ๖๐๐ บาท หารด้วย ๕๐ ชิ้น = ๒๘ บาท

หมายเหตุ

การกำหนดกำไรที่ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ด้วย เช่น ราคาตลาด ลักษณะของสินค้าและบริการ เป็นสินค้าหายาก เป็นสินค้าเฉพาะกลุ่ม หรือมีฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้องก็สามารถที่จะกำหนดกำไรที่ต้องการ สูงได้ การตั้งราคาให้สามารถแข่งขันได้นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความสมดุล ระหว่างความพึงพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายด้วย ถ้าสินค้าโดยทั่วไปมีขายกันแพร่หลาย มีคู่แข่งมากก็ต้องกำหนดกำไรน้อยลงไป

ใบความรู้

ช่องทางการตลาด

ช่องทางจำหน่ายทางตรงมีช่องทางขาย ดังนี้

หน้าร้านมีการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการจากผู้ผลิตให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง

ช่องทางการจำหน่ายโดยอ้อมมีช่องทางการขาย ดังนี้

ทำออนไลน์ขายบนเพจ Facebook เป็นช่องทางที่ง่ายที่สุด คนขายนิยมสูงสุด และก็เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเราได้มากที่สุดเช่นกัน เพราะสมัยนี้ใครๆก็เล่น Facebook กันทั้งนั้น ทำให้สินค้าเราเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ง่ายมาก ยิ่งปัจจุบัน Facebook สามารถตั้งบที่โฆษณาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายเองด้วย ทำให้เปิดเพจขายของบน Facebook อีกช่องทางหนึ่ง

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

วิทยากร

(

)

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ข้อใดคือสมุนไพรที่นิยมนำมาทำยาหม่อง?

ก. ขิง

ข. ใบเตย

ค. ใบมะกรูด

ง. ตะไคร้

เฉลย: ก. ขิง

๒. สารสกัดจากสมุนไพรใดที่มีคุณสมบัติลดการอักเสบ?

ก. ใบย่านาง

ข. ใบชะพลู

ค. ขมิ้นชัน

ง. ใบมะขาม

เฉลย: ค. ขมิ้นชัน

๓. ข้อใดเป็นส่วนผสมที่ใช้ในการทำยาหม่อง?

ก. น้ำมันมะพร้าว

ข. น้ำมันงา

ค. น้ำมันมะกอก

ง. น้ำมันพริก

เฉลย: ก. น้ำมันมะพร้าว

๔. การทำยาหม่องสมุนไพรนั้นควรใช้วิธีการใดในการสกัดสมุนไพร?

ก. การต้ม

ข. การสกัดด้วยแอลกอฮอล์

ค. การสกัดด้วยน้ำมัน

ง. การบดและกรอง

เฉลย: ค. การสกัดด้วยน้ำมัน

๕. สมุนไพรชนิดใดที่มีสรรพคุณช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย?

ก. ลาเวนเดอร์

ข. กระชายดำ

ค. ใบกระเพรา

ง. ใบโหระพา

เฉลย: ก. ลาเวนเดอร์

๖. วัตถุดิบชนิดใดมีบทบาทในการทำให้ยาหม่องมีลักษณะเป็นเนื้อข้น?

ก. ขี้ผึ้ง

ข. น้ำตาล

ค. แป้ง

ง. เกลือ

เฉลย: ก. ขี้ผึ้ง

๗. สมุนไพรชนิดใดที่มีสรรพคุณช่วยลดอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ?

ก. พริกขี้หนู

ข. ขมิ้นชัน

ค. ตะไคร้

ง. ใบย่านาง

เฉลย: ค. ตะไคร้

๘. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการทำยาหม่องสมุนไพร?

ก. การสกัดสมุนไพร

ข. การผสมขี้ผึ้ง

ค. การนวดเกลือ

ง. การตั้งไฟละลายน้ำมัน

เฉลย: ค. การนวดเกลือ

๙. สมุนไพรชนิดใดที่มีสรรพคุณช่วยรักษาอาการคันจากแมลงกัดต่อย?

ก. ใบกะเพรา

ข. ใบตะไคร้

ค. ใบชะพลู

ง. ใบย่านาง

เฉลย: ก. ใบกะเพรา

๑๐. การเก็บรักษายาหม่องสมุนไพรควรทำอย่างไร?

ก. เก็บในตู้เย็น

ข. เก็บในที่แห้งและเย็น

ค. เก็บในที่มืดแสงแดดส่องถึง

ง. เก็บในภาชนะเปิด

เฉลย: ข. เก็บในที่แห้งและเย็น